

SXEDIO.G50

18.12.1958: ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΑΒΕΡΩΦ ΚΑΙ ΦΑΤΙΝ ΖΟΓΛΟΥ ΑΡΧΙΖΟΥΝ ΣΥΝΟΜΙΛΙΕΣ ΓΙΑ ΛΥΣΗ ΤΟΥ ΚΥΠΡΙΑΚΟΥ ΕΝΩ Ο ΒΡΕΤΤΑΝΟΣ ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ ΧΑΡΟΛΝΤ ΜΑΚΜΙΛΛΑΝ ΑΠΟΔΕΧΕΤΑΙ ΤΗΝ ΑΡΧΗ ΜΙΑΣ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ ΥΠΟ ΤΗΝ ΠΡΟΥΠΟΘΕΣΗ ΟΤΙ Η ΒΡΕΤΤΑΝΙΑ ΘΑ ΔΙΑΤΗΡΗΣΕΙ ΚΥΡΙΑΡΧΕΣ ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΕΣ ΒΑΣΕΙΣ ΣΤΗΝ ΚΥΠΡΟ

Οι καυγάδες μεταξύ Ελλάδας και Τουρκίας κυρίως, τόσο από το επίσημο βήμα της Γενικής Συνέλευσης των Ηνωμένων Εθνών το **1958** κατά τη συζήτηση της νέας προσφυγής της Ελλάδας κατά το **1958**, για την Κύπρο, όσο και στα παρασκήνια, συνεχίζονταν και έντονες και οξείες.

Ωστόσο στις αρχές του Δεκεμβρίου του **1958**, στα παρασκήνια της Γενικής Συνέλευσης, οι Υπουργοί Εξωτερικών της Ελλάδας και της Τουρκίας Ευάγγελος Αβέρωφ και Φατίν Ζορλού έδωσαν τα χέρια μπροστά στον αντιπρόσωπο της Βρετανίας Σερ Πήαρσον Ντίξον και υποσχέθηκαν ότι θα εργάζονταν για την εξεύρεση μιας λύσης στο Κυπριακό το συντομότερο δυνατό.

Οι δυο πολιτικοί κράτησαν την υπόσχεσή τους. Και στις επόμενες μέρες άρχισαν μια σειρά επαφών, εν γνώσει και της Βορειοατλαντικής Συμμαχίας (NATO) στο Παρίσι.

Σ' αυτό το διάστημα μπορούσε κάποιος να διαπιστώσει την αλλαγή του κλίματος, σε σύγκριση με εκείνο των αλληλοκατηγοριών και επιθέσεων και βαριών χαρακτηρισμών που εκτόξευαν οι δυο Υπουργοί στη Γενική Συνέλευση των Ηνωμένων Εθνών.

Στις **8** Δεκεμβρίου **1958**, δυο μέρες μετά το ψήφισμα της Γενικής Συνέλευσης, με το οποίο το Σώμα εξέφραζε την πεποίθηση ότι θα καταβάλλονταν συνεχείς προσπάθειες από τα μέρη για την επίτευξη ειρηνικής δημοκρατικής και δίκαιης λύσης, σύμφωνα με τον Καταστατικό Χάρτη του ΟΗΕ, ο Φατίν Ζορλού δήλωσε στον ανταποκριτή του Πρακτορείου Ειδήσεων "Ανατολή" ότι η συζήτηση του Κυπριακού στον ΟΗΕ

παρέχει την ελπίδα φιλικής λύσης.

Παράλληλα ο αντιπρόσωπος της Τουρκίας στον ΟΗΕ Σαρπέρ προχώρησε ακόμα περισσότερο λέγοντας ότι πίστευε πως υπήρχε τώρα έδαφος εξεύρεσης λύσης που να ικανοποιούσε όλους.

Από ελληνικής πλευράς ο Ευάγγελος Αβέρωφ εξέφρασε την ευχή ότι η συναντίληψη που επικράτησε κατά τη σύνταξη της απόφασης του Μεξικού (του ψηφίσματος που ενέκρινε η Γενική Συνέλευση) θα επικρατούσε και κατά τη λύση του Κυπριακού προβλήματος.

Αλλά και ο Αρχιεπίσκοπος Μακάριος, Εθνάρχης των Ελληνοκυπρίων και πολιτικός αρχηγός της Οργάνωσης ΕΟΚΑ, παρουσιάστηκε αισιόδοξος στις δηλώσεις του στο ίδιο πρακτορείο:

"Η συνέχιση των προσπαθειών δι' επίλυση του Κυπριακού παρέχει την ευκαιρία επιδείξεως καλής θελήσεως εκ μέρους όλων των πλευρών με φιλελεύθερον πνεύμα. Διακαής επιθυμία των Ελλήνων Κυπρίων είναι να συζητήσουν αρμονικώς μετά των τούρκων Κυπρίων. Η λύσις του προβλήματος βασισθή τόσον επί των δικαιωμάτων της πλειοψηφίας όσον και επί των δικαιωμάτων της μειοψηφίας. Δεν υπήρξε και δεν υπάρχει πρόθεσις καταπιέσεως της μειονότητας υπό της πλειονότητας. Επομένως η λύσις δεν πρέπει να παραβλάψη ούτε τα δικαιώματα της πλειοψηφίας ούτε και της μειοψηφίας".

(Μεταγλώττιση)

"Η συνέχιση των προσπαθειών για επίλυση του Κυπριακού παρέχει την ευκαιρία επίδειξης καλής θέλησης από όλες τις πλευρές με φιλελεύθερο πνεύμα. Διακαής επιθυμία των Ελλήνων Κυπρίων είναι να συζητήσουν αρμονικά με τους Τούρκους Κυπρίους. Η λύση του προβλήματος θα βασισθεί τόσο στα δικαιώματα της πλειοψηφίας όσο και στα δικαιώματα της μειοψηφίας. Δεν υπήρξε και δεν υπάρχει πρόθεση καταπίεσης της μειονότητας από την πλειονότητα. Επομένως η λύση δεν πρέπει να παραβλάψει ούτε τα δικαιώματα της

πλειοψηφίας ούτε και της μειοψηφίας."

Όλα έδειχναν ότι τα πράγματα πήγαιναν κατ' ευχήν και ότι υπήρχε η καλή διάθεση για εξεύρεση λύσης, ώστε να τερματιζόταν και η αιματοχυσία στην Κύπρο από τη δράση της ΕΟΚΑ εναντίον των Αγγλων, αλλά και τις συγκρούσεις μεταξύ Ελληνοκυπρίων και Τουρκοκυπρίων.

Μόνο οι βρετανοί συνέχισαν την πίεση τους, τόσο στην Κύπρο εναντίον της ΕΟΚΑ, όσο και στο διπλωματικό πεδίο απειλώντας ότι θα προωθούσαν το σχέδιο Μακμίλλαν που ισοδυναμούσε με διαμελισμό της Κύπρου.

Η πίεση ήταν τρομακτική και είχε τους λόγους της. Η Βρετανία ήθελε να έχει το απάνω χέρι σε μια λύση, έστω και αν έβλεπε με καλό μάτι την απόφαση των Υπουργών Εξωτερικών της Ελλάδας και της Τουρκίας να παρακαθήσουν στο τραπέζι των συνομιλιών και να προσπαθήσουν να βρουν λύση στο Κυπριακό.

Έτσι στη νήσο, όπου η δράση της ΕΟΚΑ είχε πέσει σχεδόν στο μηδέν, αγγλικά στρατεύματα συνέχιζαν εντατικές έρευνες στις περιοχές της Κερύνειας και ιδιαίτερα στη Λάπηθο και τον Καραβά.

Τα επανειλημμένα πλήγματα που είχε επιφέρει ο Στρατός στην ΕΟΚΑ με αποκορύφωμα το θάνατο του Κυριάκου Μάτση στις 19 Νοεμβρίου στο Δίκωμο και οι μαζικές συλλήψεις είχαν ανοίξει την όρεξη στους Αγγλους.

Ταυτόχρονα στο Λονδίνο ο βρετανός Πρωθυπουργός Χάρολντ Μακμίλλαν, γνωρίζοντας τις επαφές που είχαν συμφωνήσει να έχουν στο Παρίσι ο Ευάγγελος Αβέρωφ και ο Φατίν Ζορλού, δήλωνε στη Βουλή ότι κατά τη γνώμη του μια Διάσκεψη, είτε μεταξύ των ενδιαφερομένων (Ελλάδας, Βρετανίας και Τουρκίας) είτε και με συμμετοχή των Κυπρίων, θα έφερνε καλά αποτελέσματα.

Αποκάλυψε επίσης ότι στα πλαίσια των επαφών του ΝΑΤΟ θα γίνονταν μυστικές συνομιλίες μεταξύ της Ελλάδας και της Τουρκίας.

Ωστόσο στις 12 Δεκεμβρίου ο Βρετανός Υπουργός Αποικιών Λέννοξ Μπόϊντ, ασκώντας μεγαλύτερη πίεση, έρριχνε τη βόμβα του και απειλούσε ότι η Αγγλία είχε καταρτίσει σχέδιο για γεωγραφικό διαμελισμό της Κύπρου.

Ενημερώνοντας κεκλεισμένων των θυρών κοινοβουλευτική επιτροπή στο Λονδίνο ο Λέννοξ Μπόϊντ είπε, σύμφωνα με τον αγγλικό τύπο, ότι αν αποτύγγαναν οι προσπάθειες της Κυβέρνησης του για εφαρμογή του σχεδίου Μακμίλλαν, το οποίο πρόβλεπε τριμερή διακυβέρνηση της Κύπρου μέσω αντιπροσώπων της Βρετανίας, της Τουρκίας και της Ελλάδας, "είναι δυνατό να εφαρμοσθεί γεωγραφικός διαμελισμός στην Κύπρο, το σχέδιο του οποίου η βρετανική Κυβέρνηση έχει έτοιμο".

Ο Μπόϊντ έρριχνε τη λεοντή με την οποία είχε περιβληθεί λίγες μέρες νωρίτερα στην Πολιτική Επιτροπή των Ηνωμένων Εθνών ο βρετανός αντιπρόσωπος Ναύαρχος Νόμπλ, ο οποίος είχε δηλώσει ότι η χώρα του δεν ευνοούσε τη διχοτόμηση της Κύπρου.

Στην απειλή του Μπόϊντ υπήρξε άμεση αντίδραση από το Σπύρο Κυπριανού, αντιπρόσωπο της Εθναρχίας στο Λονδίνο:

" Εάν τα αναγραφέντα είναι αληθή τότε αποδεικνύεται ότι είχαμε απόλυτο δίκαιο όταν επικρίναμε την Κυβέρνηση ότι προχωρεί στο διαμελισμό της Κύπρου, διότι και το σχέδιο Μακμίλλαν αποτελεί βήμα προς το διαμελισμό. Δεν είναι απίθανο να υφίσταται συμφωνία μεταξύ των Κυβερνήσεων της Βρετανίας και της Τουρκίας για διαμελισμό. Εάν συμβαίνει τούτο, πρόκειται για αποκορύφωμα υποκρισίας και ανεντιμότητας της παρούσης Κυβέρνησης της Βρετανίας. Εάν η Κυβέρνηση έχει ως πρόγραμμα της το διαμελισμό της νήσου και προχωρήσει στην εφαρμογή του, το αποτέλεσμα θα είναι πόλεμος και εντός και εκτός της Κύπρου".

Ομως η Αγγλία δεν έκανε πίσω κι' ούτε έπαιρνε από λόγια. Αντίθετα συνέχιζε τις πιέσεις.

Στις **16** Δεκεμβρίου ανακοίνωσε την πρόθεση της να ξαναρχίσει τις εκτελέσεις αγωνιστών της ΕΟΚΑ. Την ημέρα αυτή ο Κυβερνήτης Σερ Χιου Φούτ αρνήθηκε να δώσει χάρη στους Γιαννάκη Αθανασίου και Κώστα Κωνσταντινίδη από τον Άγιο Δομέτιο που είχαν καταδικασθεί σε θάνατο.

Μείωσε, ωστόσο, τις ποινές των επίσης θανατοποινιτών Γεωργίου Κωνσταντίνου από τον Κόρνο και Ιωάννη Γρηγορίου Μάρκου από τη Γαλάτα.

Όμως είχε και η Ελλάδα τον τρόπο να ασκήσει τις δικές της πιέσεις.

Ετσι απείλησε ότι δεν θα έπαιρνε μέρος στη συνάντηση με το Φατίν Ζορλού στο Παρίσι, που θα γινόταν με τη βοήθεια του αμερικανού Υπουργού Φόστερ Ντάλλες, και θα τορπίλλιζε τα πάντα, αν η Αγγλία προχωρούσε στην εκτέλεση των δύο θανατοποινιτών.

Η Βρετανία μπλόφαρε και πίεζε, αλλά τελικά δεν μπορούσε να κάνει αλλιώς, ιδιαίτερα όταν με τη θέση του Αβέρωφ είχε συμφωνήσει και ο Ζορλού. Ετσι λίγο πριν αρχίσουν οι συνομιλίες στο Παρίσι ο Σερ Χιου Φουτ αναγκάστηκε να δώσει χάρη στους δυο θανατοποινίτες λίγες μόνο ώρες πριν εκτελεσθούν παρέχοντας έτσι την ευκαιρία στις επαφές να προχωρήσουν μέσα σε ήρεμο κλίμα.

Ενώ όμως η Αγγλία έκλεισε την πόρτα παρουσιαζόμενη ότι ικανοποιούσε το αίτημα της Ελλάδας και των Κυπρίων, κυρίως, άνοιξε διπλόπορτα τις επόμενες ημέρες, σαν ο Αβέρωφ συνέχιζε τις επαφές με το Ζορλού.

Στις **18** Δεκεμβρίου (ημέρα που πραγματοποιιόταν η σύνοδος του Νάτο στο Παρίσι) ο Μακμίλλαν μιλώντας στη Βουλή είπε ότι το σχέδιο για διαμελισμό, για το οποίο μίλησε ο Μποϊντ ήταν παλιό, αλλά αρνήθηκε να αποκλείσει ότι η Αγγλία θα εφάρμοζε το διαμελισμό στην Κύπρο.

Είπε ότι ο διαμελισμός θα εφαρμοζόταν σε περίπτωση που αποτύγχαναν οι άλλες προσπάθειες, θέτοντας τους συνομιλητές μπροστά στο δίλημμα:

Πρόοδος ή διαμελισμός.

Παράλληλα στις **19** Δεκεμβρίου **1958** ο Κυβερνήτης Φουτ επανέλαβε την απειλή των εκτελέσεων όταν και άλλοι τρεις νέοι, οι Παύλος Παναγιώτου από τη Μόρφου, Ανδρέας Ιωάννου Αγγελίδης από τη Ζώδια και Δημήτρης Χρ. Κουταλιανός από τον Κάτω Πύργον καταδικάστηκαν σε θάνατο γιατί είχαν υπό τον έλεγχο τους όπλα.

Στο πλαίσιο της συνόδου του NATO (**18** Δεκεμβρίου **1958**) οι Υπουργοί Εξωτερικών της Ελλάδας και της Τουρκίας Ευάγγελος Αβέρωφ και Φατίν Ζορλού συζήτησαν ενώπιος ενωπίω, υπό τις ευλογίες του NATO το Κυπριακό προωθώντας την απόφαση τους να βρουν λύση.

Για τις συνομιλίες αυτές ο πρεσβευτής Άγγελος Βλάχος έγραψε στο βιβλίο του "Δέκα χρόνια Κυπριακού", σελ **235**:

"Στις **18** Δεκεμβρίου με ευκαιρία μια Σύνοδο του Συμβουλίου του NATO στο Παρίσι έγινε συνάντηση Αβέρωφ- Ζορλού οι οποίοι ενημέρωσαν, μαζί τον Σέλγουϊν Λόϊντ για τη συμφωνία αρχής προς την οποία βάδιζαν. Η Ελλάς και η Τουρκία είχαν συμφωνήσει για την Ανεξαρτησία της Κύπρου με αποκλεισμό της Ενώσεως και της Διχοτομήσεως. Θα εξακολουθούσαν να διαπραγματεύονται για να καθορίσουν α) τις εγγυήσεις- έκταση και τύπος- της Κυπριακής ανεξαρτησίας, β) τα δικαιώματα της τουρκικής μειονότητας. Ο Άγγλος Υπουργός ενημέρωσε το Μακ Μίλλαν, ο οποίος "αισθάνθηκε ευχάριστη έκπληξη" και αποφάσισε να μην αναμιχθεί στη διαπραγμάτευση, δεχόμενος την αρχή μιας ανεξαρτήτου Κύπρου, υπό τον όρο να διατηρήσει η Αγγλία στρατιωτικές βάσεις με κυριαρχικά δικαιώματα.

Έτσι η εφαρμογή του σχεδίου Μακ Μίλλαν ματαιωνόταν οριστικά και άρχισε να διαφαίνεται κάποιο φως μέσα στο βαθύ σκοτάδι της αποπνυκτικής σήραγγας μέσα στην οποία βάδιζε, τρικλίζοντας, το Κυπριακό, επί οκτώ χρόνια.

Το έτος **1958** έκλεισε με την κήρυξη νέας

εκεχειρίας από τον αρχηγό της ΕΟΚΑ Γεώργιο Γρίβα-Διγενή, που δύσκολα πείσθηκε να κάνει τη χειρονομία αυτή στις παραμονές των Χριστουγέννων.

Η επιχειρηματολογία που τον έπεισε στηριζόταν κυρίως στην απόφαση του ΟΗΕ. Και ο Αρχιεπίσκοπος άλλωστε επιθυμούσε χαλάρωση της κατάστασης στην Κύπρο.

Η Ελληνική Κυβέρνηση τον τηρούσε ενήμερο των μυστικών συνομιλιών μεταξύ Αβέρωφ-Ζορλού και τούτο προκύπτει σαφέστατα από μήνυμα του Αρχιεπισκόπου προς το Γρίβα με ημερομηνία **3.2.1959**. Μετά από μια τριήμερη συνάντηση μεταξύ Αβέρωφ και Ζορλού στο Παρίσι (**18 19 20 Ιανουαρίου 1959**) η διαπραγματεύση προχώρησε, αλλά δεν έλαβε οριστική κατεύθυνση επειδή ο Ζορλού απαιτούσε να παραχωρηθεί τουρκική στρατιωτική βάση στην Κύπρο και δεχόταν να έχει η Ελλάδα δύο βάσεις.

Ο Αβέρωφ απέρριψε την πρόταση αυτή και προσπάθησε να βρει ένα ανώδυνο υποκατάστατο. Επέστρεψε στην Αθήνα χωρίς μεγάλη αισιοδοξία και ενημέρωσε τον Αρχιεπίσκοπο, ο οποίος απέρριψε κι' αυτός κάθε σκέψη για τουρκική βάση.

Στα περισσότερα από τα άλλα σημεία ο Αρχιεπίσκοπος δεν είχε αντιρρήσεις, συνεπής άλλωστε με τη νέα του θέση περί "ηγγυσημένης ανεξαρτησίας". Εξέφρασε επίσης επιφυλάξεις για το ποσοστό των δημοσίων υπαλλήλων Ελλήνων και Τούρκων του μέλλοντος ανεξαρτήτου κυπριακού κράτους (**Ελληνες 70% Τούρκοι 30%**) επειδή το θεωρούσε άδικο, αλλά δεν ήταν άκαμπτος στη θέση του αυτή, αφού σε απολύτους αριθμούς δεν επρόκειτο για μερικές εκατοντάδες πρόσωπα.

Παραδόξως και παρά την επιμονή του Αβέρωφ να μη γίνει δεκτό τουρκικό αίτημα για χωριστούς δήμους, ο Αρχιεπίσκοπος και ο Μητροπολίτης Κιτίου (που είχε μετακληθεί από την Κύπρο) ζήτησαν επίμονα να δημιουργηθούν χωριστοί δήμοι, ελληνικοί και τουρκοί, στις πέντε κυριότερες πόλεις. Επιχείρημα τους ήταν ότι αν οι Δήμοι ήσαν κοινοί, τότε οι

ελληνοκύπριοι θα υφίσταντο μεγάλη οικονομική επιβάρυνση προς όφελος των Τουρκοκυπρίων. Αντιθέτως, αν οι Τούρκοι είχαν χωριστούς δήμους, η οικονομική τους αδυναμία να τους συντηρήσουν μόνοι, θα τους έθετε σε σχέση εξαρτήσεως από τους ελληνικούς δήμους.

Ο Αβέρωφ δεν μπορούσε να είναι πιο Κύπριος από τους κυπρίους και δεν επέμεινε. (Πρέπει να αναφερθεί εδώ ότι, το ζήτημα των χωριστών δήμων υπήρξε, 3 χρόνια αργότερα, η κύρια αιτία να ανατιναχθεί το οικοδόμημα των συμφωνιών Ζυρίχης-Λονδίνου και τούτο επειδή, παρά τα όσα είχαν συμφωνηθεί, ο Αρχιεπίσκοπος, αρχηγός Κράτους πια, είχε πάλι αλλάξει γνώμη και δεν προχώρούσε στην ίδρυση χωριστών δήμων. Οι Τούρκοι, για να τον αναγκάσουν να εφαρμόσει τα συμφωνημένα ασκούσαν συστηματικά αρνησικυρία στα φορολογικά νομοσχέδια, πράγμα που οδήγησε σε εμπλοκή και στην πλανημένη αντίληψη ότι οι συμφωνίες ήταν "ανεφάρμοστες".

Στο Παρίσι ο Ευάγγελος Αβέρωφ είχε επίσης συναντήσεις και με το Βρετανό Υπουργό Εξωτερικών Σέλγουϊν Λόϊντ τον οποίο κρατούσε ενήμερο.

Οι συνομιλίες του Παρισιού, απέδωσαν καρπούς, αλλά τίποτε δεν ανακοινώθηκε επίσημα.

Ωστόσο ο Αβέρωφ δεν μπορούσε να αποκρύψει την ικανοποίηση του δημόσια και σε δηλώσεις στον ανταποκριτή της εφημερίδας του Λονδίνου "Ντέϊλι Εξπρές", κατά την αναχώρηση του, ανέφερε ότι ήταν ικανοποιημένος και αισιόδοξος:

"Συναντήθηκα επανειλημμένα με τους Υπουργούς Εξωτερικών της Βρετανίας και της Τουρκίας Λόϊντ και Ζορλού και σας διαβεβαιώ ότι δεν συνομιλήσαμε για τον καιρό. Τα πράγματα είναι πιθανόν να εξελιχθούν ραγδαία...το Κυπριακό είναι δυνατό να λυθεί μέσα σε λίγες βδομάδες".

Εκείνο που έπαιρνε μαζί στην Αθήνα ο Ευάγγελος Αβέρωφ αλλά και ο Φατίν Ζορλού στην Αγκυρα, ήταν η διαβεβαίωση των Αγγλων ότι θα παρέδιδαν την κυριαρχία του νησιού σε ένα νέο

κράτος αν διασφάλιζαν τα στρατηγικά τους συμφέροντα σ αυτό μέσω κυρίαρχων βάσεων.

Οι τρεις Υπουργοί συμφώνησαν να συνεχίσουν τις επαφές τους μέσω της διπλωματικής οδού για να επιτύχουν γεφύρωση των διαφορών και απέφευγαν δηλώσεις για να μη οξύνουν περισσότερο τα πράγματα.

Είναι χαρακτηριστική η στάση που τήρησε ακόμα και το άλλοτε λαλίστατο "Φόρεϊν Οφφισ".

Εκπρόσωπος του σαν ρωτήθηκε στο Λονδίνο αν συμφωνήθηκε στις συνομιλίες Ζορλού- Αβέρωφ να αποκλεισθούν ο διαμελισμός και η Ένωση αρνήθηκε να το σχολιάσει. Με κανένα τρόπο οι δημοσιογράφοι δεν μπορούσαν να πάρουν πληροφορίες γιατί ο εκπρόσωπος επέμενε ότι οι συνομιλίες είναι μυστικές.

Από την ανάμιξη των Αμερικανών ήταν σαφές ότι η λύση που θα δινόταν δεν θα αφίστατο των συμφερόντων της Συμμαχίας.

Στις 20 Δεκεμβρίου ο Αμερικανός Υφυπουργός Εξωτερικών Ράουντριου δήλωσε στην Αθήνα, σαν ρωτήθηκε για τη στάση της χώρας του και το ρόλο που έπαιζε στις προσπάθειες για εξεύρεση λύσης στο Κυπριακό:

"Η στάση της Αμερικής στο Κυπριακό είναι να παίξει εποικοδομητικό ρόλο προς πραγματοποίηση συνομιλιών μεταξύ των ενδιαφερομένων".

Εκείνο που πέτυχε η πρώτη συνάντηση στο Παρίσι περιλαμβανόταν σε δυο νέες δηλώσεις του Ευάγγελου

Αβέρωφ, στις οποίες προέβη ο Έλληνας υπουργός Εξωτερικών κατά την επιστροφή του στην Αθήνα μέσω Ρώμης.

Είπε ότι είχε σημειωθεί αισθητή βελτίωση της ατμόσφαιρας και πρόσθεσε ότι η στάση του είναι επί του παρόντος στάση συγκρατημένης αισιοδοξίας, παρ' όλον ότι οι συνομιλίες δεν είχαν εισέλθει στις βασικές ανάγκες του ζητήματος.

Στην Αθήνα ήταν πιο αποκαλυπτικός:

"Ο πάγος μεταξύ Ελλάδας και Τουρκίας έσπασε. Παρ' όλον ότι δεν υπάρχουν λόγοι αισιοδοξίας το κλίμα των ελληνοτουρκικών σχέσεων είναι αισθητά θερμότερο. Δεν πρέπει όμως να αναμένονται γρήγορες

εξελίξεις προς τη λύση".